

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Jiřího Vyvadila a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci stěžovatele **Z. S.**, zastoupeného JUDr. Jaromírem Heto, advokátem se sídlem ve Zlíně, Vodní 1972, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 9. 3. 2004, č. j. 55 Az 7/2003 - 68,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru pro uprchlíky a integraci cizinců, ze dne 28. 9. 1999, č. j. U-1313/VL-07-P01-99, byla zamítnuta žádost stěžovatele o přiznání postavení uprchlíka z důvodu nesplnění podmínek uvedených v ust. § 2 odst. 1 a § 3 zákona č. 498/1990 Sb., o uprchlících, ve znění platném pro projednávanou věc. K rozkladu stěžovatele bylo toto rozhodnutí zrušeno rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 20. 4. 2000, č. j. U-1424/AŘ-99, a věc byla vrácena k novému projednání a rozhodnutí správnímu orgánu I. stupně. Novým rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 24. 5. 2001, č. j. U-1313/VL-07-P01-R2-99, nebyl stěžovateli z důvodu nesplnění podmínek uvedených v ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), udělen azyl a současně bylo vysloveno, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování podle ust. § 91 zákona o azylu. Vzhledem k okolnosti,

že stěžovatel podal i proto tomuto rozhodnutí rozklad, Ministerstvo vnitra (dále jen „správní orgán“) svým rozhodnutím ze dne 23. 1. 2002, č. j. OAM-1274/AŘ-2000, potvrdilo rozhodnutí správního orgánu I. stupně a rozklad stěžovatele zamítlo.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu, o které rozhodl krajský soud napadeným rozhodnutím tak, že ji zamítl, neboť došel k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem.

Ve včas podané kasační stížnosti namítá stěžovatel stížní důvody obsažené v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Uvádí, že soud nesprávně posoudil právní otázku týkající se naplnění skutkové podstaty ust. § 12 zákona o azylu, neboť v průběhu dokazování nebyly řádně zjištěny skutečnosti, zda stěžovatel může mít skutečně strach z pronásledování z důvodu národnosti ve státě, jehož je občanem, a že v případě povolání do armády by mu hrozila msta ze strany kosovských Albánců. Dále se soud nezabýval vztahem stěžovatele k jeho dvěma dětem žijícím v České republice ve vztahu k Úmluvě o právech dítěte a nesprávně tak zhodnotil otázku, zda jsou či nejsou splněny podmínky uvedené v ust. § 91 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, když právě uvedená Úmluva garantuje vzájemná práva dětí a rodičů. Poukazuje na fakt, že jak námitku týkající se chybějícího odkazu na správní řád, tak i námitku o nepřiměřené době rozhodování o žádosti, podal ve lhůtě určené soudem pro doplnění žaloby. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil zpět krajskému soudu. Žádá, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, neboť „výkon, resp. právní následky rozsudku by znamenaly pro stěžovatele, který žádá o legalizaci svého pobytu v ČR, nenahraditelnou újmu.“

Správní orgán ve svém vyjádření uvedl, že za uprchlíky nelze považovat osoby, které opouštějí svou vlast z důvodu válečného konfliktu, tedy i z obavy před povoláním do armády. Stěžovatel má možnost dosáhnout prostřednictvím zákona o pobytu cizinců na území České republiky dalšího pobytu na území České republiky, proto neudělením překážky vycestování nejsou porušeny mezinárodní závazky České republiky. Dále uvedl, že chybějící odkaz na správní řád nezpůsobuje nezákonnost vydaného rozhodnutí. Navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta a aby jí nebyl přiznán odkladný účinek.

Ze správního spisu, který soudu předložil správní orgán, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Stěžovatel podal dne 31. 3. 1999 žádost o přiznání postavení uprchlíka na území České republiky. Dne 23. 7. 1999 byl se stěžovatelem veden, v srbochorvatském jazyce za účasti tlumočníka, pohovor k důvodům žádosti o přiznání postavení uprchlíka na území České republiky, ze kterého byl vyhotoven protokol. Stěžovatel uvedl, že prvním důvodem jeho odchodu z Jugoslávie byla občanská válka a druhým ta skutečnost, že se do České republiky přišel starat o své děti, které se narodily v Jugoslávii, ale mají české státní občanství. Byl vojákem srbské armády v záloze a byla zde velká pravděpodobnost, že by byl povolán do války v Kosovu. Dále uvedl, že obě děti se narodily ze soužití s družkou, která je českou občankou a žije v České republice. Neměl žádné problémy se státními orgány. V Protokolu o doplňujícím pohovoru v řízení o udělení azylu ze dne 17. 1. 2000, který byl se stěžovatelem veden v srbochorvatském jazyce, uvedl, že by zde chtěl legalizovat svůj pobyt. Při odjezdu z Jugoslávie neměl povolávací rozkaz, ale jeho kolegové už ho začínali dostávat.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnosti podat pouze z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Vzhledem k okolnosti, že stěžovatel uvádí jako právní důvod své kasační stížnosti ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., je třeba se nejprve vyjádřit k dopadu těchto ustanovení. Nesprávné právní posouzení věci spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, ve spisu obsažený vede k jiným skutkovým závěrům, než jaké učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozhodnutí Krajského soudu v Brně ani v předchozím správním řízení z důvodů uvedených níže neshledal.

Jestliže stěžovatel namítal, že nebyly řádně zjištěny skutečnosti, zda má skutečně strach z pronásledování z důvodu národnosti ve státě, jehož občanství má, Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že tato stížní námitka je nedůvodná, neboť jak z rozhodnutí správního orgánu I. stupně, tak i správního orgánu II. stupně, která je s ohledem na povahu správního řízení nutno brát jako celek, je zřejmé, že se oba správní orgány zabývaly všemi tvrzeními stěžovatele, které se týkaly jeho vztahu k občanské válce. Jak vyplývá i z rozhodnutí krajského soudu, stěžovatel neprokázal, že by splňoval zákonem stanovené požadavky pro udělení azylu specifikované v ust. § 12 zákona o azylu. Ani ve své kasační stížnosti nikterak nespecifikuje, co konkrétně mělo být správním orgánem prokázáno. Nejvyšší správní soud dodává, že i na řízení o azylu se aplikují ustanovení správního řádu. Výkladem a contrario k ust. § 9 zákona o azylu je zřejmé, že se v řízení o azylu použije i ust. § 33 odst. 1 správního řádu, tedy že stěžovatel měl v průběhu azylového řízení možnost navrhovat důkazy, které by prokázaly, že jeho žádost o udělení azylu je důvodná. To, že této zákonné možnosti stěžovatel nevyužil, však nelze přičítat k tíži správnímu orgánu.

Stěžovatel dále namítá, že se soud nezabýval existencí překážky vycestování s ohledem na Úmluvu o právech dítěte. Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud ve svém rozhodnutí uvedl, že na stěžovatele není možno aplikovat režim ust. § 14 a § 91 zákona o azylu, neboť český právní řád obsahuje jiný právní prostředek, kterým se stěžovatel může domoci svých práv, a to zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Není relevantní, zda jsou mechanizmy tohoto zákona pro stěžovatele „složité“, jak uvádí ve své kasační stížnosti. Z těchto důvodů nedojde

ani k porušení mezinárodních závazků České republiky, neboť stěžovatel má možnost upravit své rodinné poměry s českými občany jiným způsobem než v rámci řízení o azylu.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se krajský soud zabýval stěžovatelovou námitkou týkající se absence odkazu na správní řád v rozhodnutí správního orgánu. Krajský soud však pochybil, jestliže se nezabýval jeho poukazem na nepřiměřeně dlouhou dobu rozhodování, avšak toto pochybení nemělo vliv na zákonnost rozhodnutí, neboť ve správním soudnictví není nástroj, díky němuž by bylo možno konstatovat, že k průtahům ve správním řízení došlo či je případně nějakým způsobem zhojit.

Nejvyšší správní soud považuje dále za vhodné se vyjádřit k tvrzení stěžovatele obsaženému v kasační stížnosti, že „žádá o legalizaci svého pobytu v ČR“. Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na „složitost mechanizmů“, které tento upravuje.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel podal současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle ust. § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o tomto návrhu nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správní orgán nárok na náhradu nákladů řízení nevznesl, proto mu ho soud nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. února 2005

JUDr. Radan Malík
předseda senátu